

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: Diferenciace úmrtnosti na nemoci způsobené kouřením v Evropské unii a v České republice

Autorka: Eliška Kozáková

Rozsah: 95 číslovaných stran textu a 13 nečíslovaných stran příloh

Aktuálnost tématu:

Vyplývá z odhadovaného podílu kouření na všech úmrtích ve světě a pokračujícího šíření toho návyku v celosvětovém měřítku. Navíc se jedná o téma v naší odborné demografické literatuře poměrně málo rozpracované.

Hodnocení

Vymezení problému:

- + adekvátně široké, logické a přehledné
- jistý nesoulad v názvu práce – choroby, kterými se ve svém popisu a analýze úmrtnosti autorka dále zabývá, nejsou nemocmi, jež by byly způsobeny kouřením, ale pouze chorobami, na jejichž vzniku se může kouření významně podílet (slovo „způsobené“ by bylo lépe nahradit např. výrazem „související s“)

Struktura práce:

- + logická, v rovnováze jak z hlediska prostoru věnovaného jednotlivým tematickým blokům, tzv. povinným (metodika) i nepovinným (kapitoly věnované vlastnímu problému), tak obsahově;
- + ve výsledku velmi kompaktní a přehledná struktura práce;
- chybí alespoň stručná diskuse literatury k tématu, přestože její seznam na konci práce je poměrně obsáhlý a postihuje řadu zajímavých titulů

Zpracování tématu:

- + jasně v úvodu formulovaný cíl práce;
- cíl však není dostatečně ambiciózní – shromážděná literatura a dostupné informační zdroje bezpochyby umožňují z pozic demografie těsnější přiblížení se problematice dopadu kouření na úroveň a vnitřní strukturu procesu úmrtnosti, než jaké bylo prezentováno v předložené práci. To ostatně přivedlo k značně plochému vztahu (nedostatečné významové diferenciaci) mezi úmrtností a jednotlivými příčinami úmrtí. Tato skutečnost se odráží také v již komentovaném názvu práce;
- + přes poslední uvedenou poznámku je práce velmi obsažná a zajímavá;
- + velmi dobré pokrytí všech autorkou nastolených otázek. Velmi zdařilý je zejména rozsáhlý úvod do historie a problematiky kouření a přehledný závěr práce;
- + text práce je bez závažnějších chyb a nedostatků;
- většinu sledovaných nemocí, resp. příčin úmrtí nelze považovat z hlediska zjištění rozsahu změny vlivu kouření na úmrtnost ve sledovaném období a v ČR za reprezentativní. Např. výrazné snížení úmrtnosti na ischemickou chorobu srdeční by signalizovalo výrazné oslabení vlivu kouření na úmrtnost u nás v posledních přibližně dvaceti letech, což neodpovídá skutečnosti.

Forma prezentace a dílčí připomínky:

- + profesionální forma prezentace výsledků práce;
- + velmi dobré vyjadřování a přehledně uspořádaný text významně přispívají ke srozumitelnosti textu;
- + velmi čtivý a poutavě podaný je zejména text v části věnované již zmíněné historii a obecné problematice kouření;

- + důsledně uváděné zdroje a bibliografické záznamy (doporučení: neopakovat stejné odkazy a používat raději zkrácený odkaz „op.cit.“);
- elementární popis základních statistických metod a obr. 1 jsou v diplomové práci na demografické téma zcela zbytečné, stačilo by se pouze zmínit, jaké typy korelačních ukazatelů, konkrétní metody shlukování nebo parametry jsou používány;
- na str. 19 chybí věcná specifikace parametru $w(x)$;
- SPSS nepatří do popisu zdrojů u korelačních diagramů – obr. 5 a n.(není to zdroj informací, ale pouze nástroj);
- v řadě tabulek postrádám potřebný cit autorky pro čísla. Při používání desetinných čísel často volí vypovídacím schopnostem čísel neodpovídající počet desetinných míst.

Přínos práce:

- + ucelený a poměrně velmi detailní obraz o vývoji a současném rozšíření návyku kouření v zemích EU, základních rizicích s kouřením spojených a přístupech k tomuto problému a jeho řešení;

Celkové hodnocení:

Práce odpovídá nárokům kladeným na diplomovou práci v rámci studia demografie na Univerzitě Karlově v Praze a její přírodovědecké fakultě.

Doporučení:

Navrhuji předloženou diplomovou práci Elišky Kozákové *Diferenciace úmrtnosti na nemoci způsobené kouřením v Evropské unii a v České republice* přijmout k obhajobě.

V Praze dne 23. září 2007

RNDr. Tomáš Kučera, CSc.
oponent